

D O M

afsagt den 5. januar 2021 af Vestre Landsrets 13. afdeling (dommerne Ida Skouvig, Peter Buhl og Helle Søgaard Larsen (kst.) med domsmænd) i ankesag

V.L. S-1319-20

Anklagemyndigheden

mod

E

Født januar 1971

(advokat Stig Jørgensen, Haderslev)

Retten i Sønderborg har den 3. juni 2020 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. K018146/2019).

Påstande

E har nedlagt påstand om, at han tilkendes yderligere erstatning på 160.809,34 kr. med procesrente fra den 7. juli 2019, subsidiært at han ikke skal betale sagsomkostninger for nogen af retterne.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Landsrettens begrundelse og resultat

5 voterende udtaler:

Vi er enige i byrettens resultat og begrundelsen herfor. Vi er således enige med byretten i, at hverken sigtelsens karakter, sagens varighed eller sagens omstændigheder i øvrigt giver grundlag for at tilkende E erstatning ud over den tillagte erstatning for frihedsberøvelsen.

Vi er også enige i, at kommunens afgørelser vedrørende E's børn ikke var strafprocessuelle indgreb som led i den strafferetlige forfølgning, og at disse afgørelser ikke kan berettige til erstatning efter reglerne i retsplejelovens kapitel § 93 a.

Der er ikke anført forhold, der giver grundlag for at fravige retsplejelovens § 1008, stk. 1, hvorefter E skal betale sagens omkostninger for byretten.

1 voterende udtaler:

Efter en samlet vurdering af oplysningerne om sagens behandling, herunder navnlig sagens varighed, finder jeg, at betingelserne for at tillægge erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 b og § 1018 h er opfyldt. Jeg stemmer derfor for, at E skal tilkendes yderligere erstatning.

Efter stemmeflertallet stadfæster landsretten byrettens dom.

Der er heller ikke anført forhold, der giver grundlag for at fravige retsplejelovens § 1008, stk. 3, hvorefter E skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

E skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Ida Skouvig

Peter Buhl

Helle Søgaard Larsen

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Sønderborg den 6. januar 2021.

Birgitte Borup

retssekretær

RETTEEN I SØNDERBORG

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 3. juni 2020

Retten nr. K01-8146/2019

Politiets nr. SAV-2019-3100101-568

Erstatningssøgende E

mod

Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 4. december 2019 er modtaget den 4. december 2019.

E var i tiden fra den 29. november 2018 til den 10. december 2018 anholdt og varetægtsfængslet som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225.

E blev ved dom af 9. april 2019 afsagt af Retten i Sønderborg frifundet for den rejste tiltale.

E fremsatte ved mail af 7. juli 2019 krav om erstatning, jf. retsplejelovens kapitel 93 a.

Statsadvokaten i Viborg tilkendte den 9. august 2019 E 22.800 kr. i erstatning for frihedsberøvelsen, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Den 6. september 2019 klagede advokat Stig Jørgensen over afgørelsen til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten tiltrådte den 30. oktober 2019 statsadvokatens afgørelse.

Den 27. november 2019 anmodede advokat Stig Jørgensen om, at sagen blev indbragt for retten.

Påstande

E har fremsat krav om erstatning på 160.809,34 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra 30 dage efter den 7. juni 2019.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse, og at E skal betale sagens omkostninger.

Sagens oplysninger

Af Statsadvokaten i Viborgs afgørelse af 9. august 2019 fremgår blandt andet:

"...

Delvis imødekommelse af dit krav om erstatning for frihedsberøvelse - j.nr.

E

Jeg har i dag besluttet delvist at imødekomme dit krav om erstatning til E. Det betyder, at jeg kan yde din klient 22.800 kr. i erstatning for frihedsberøvelse.

Jeg har herudover ikke kunnet imødekomme dit krav om yderligere erstatning i relation til den foretagne frihedsberøvelse, herunder kravet om erstatning for den anførte færgebillet. Begrundelsen herfor fremgik ligeledes nedenfor.

Jeg har i dag anmodet Syd- og Sønderjyllands Politi om at udbetale beløbet til dig.

Erstatningsbeløbet

Erstatningsbeløbet er opgjort efter de takster, som Rigsadvokaten har fastsat, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 1/2018 og fremkommer således:

Frihedsberøvelse

1. døgn	6.700 kr.
10 efterfølgende påbegyndt døgn af 850 kr.	<u>8.500 kr.</u>
Delsum	15.200 kr.

Grundet sigtelse for grov sædelighedsforbrydelse forhøjes taksten for frihedsberøvelse med 50 procent.

I alt: 22.800 kr.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Aabenraa Kommune den 7. november 2018 fremsendte en underretning til Syd- og Sønderjyllands Politi, hvoraf fremgik, at F overfor en pædagog i børnehaven havde oplyst, at far stikker fingre ind i hende og kilder hende på numsen, når hun sover. På den baggrund foretog politiet den 29. november 2018 videoafhøring af F, og på baggrund af disse oplysninger blev E anholdt den 29. november 2018 kl. 14.21, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225 ved på et ukendt tidspunkt at have stukket en finger op i anus på sin biologiske datter F.

E blev afhørt til sagen i tidsrummet fra kl. 15.38 til kl. 16.00. Det fremgår af afhøringsrapporten, at du i forbindelse med afhøringen anmodede politiet om at afhøre X1.

Den 30. november 2018 blev E fremstillet i grundlovsforhør, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225. Grundlovsforhøret blev afholdt for lukkede døre og E blev varetægtsfængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 om påvirkningsrisikoen. I forbindelse med grundlovsforhøret, anmodede du om, at X1 blev afhørt indenretligt, hvilket anklagemyndigheden protesterede imod. Retten i Sønderborg tilkendegav i den forbindelse, at der imod anklagemyndighedens protest ikke var grundlag for at tage anmodningen til følge. Kendelsen om varetægtsfængsling blev kæret til landsretten, som den 3. december 2018 stadfæstede byrettens kendelse, dog således, at fængslingsfristen blev fastsat til den 7. december 2018.

Der blev den 5. december 2018 foretaget afhøring af X1.

Den 7. december 2018 afsagde Retten i Sønderborg kendelse om fortsat varetægtsfængsling af E, hvilket blev påkæret til landsretten. Vestre Landsret traf den 10. december 2018 kendelse om, at der fortsat var begrundet mistanke om, at sigtede havde gjort sig skyldig i den rejste sigtelse, men henset til, at X1 nu var afhørt af politiet, og der ikke foretå oplysninger om, at andre familiemedlemmer skulle afhøres, fandt landsretten ikke, at betingelserne for fortsat varetægtsfængsling af sigtede jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 var opfyldt, hvorfor E blev løsladt kl. 14.00.

Frihedsberøvelsen af din klient varede således 11 påbegyndte døgn.

Det fremgår af sagen, at der efter løsladelsen er pågået yderligere efterforskning, herunder er der udarbejdet § 26-afhøring i sagen den 7. januar 2019, ligesom der er rejst tiltale i sagen ved anklageskrift af 11. januar 2019.

Kriminalforsorgen har den 17. januar 2019 i personundersøgelse anbefalet en mentalundersøgelse af sigtede på grund af kriminativitetens art.

Det fremgår endvidere af sagen, at sagen var berammet til hovedforhandling den 19. februar 2019, og at anklagemyndigheden ved e-mail af 24. januar 2019 til Retten i Sønderborg foreslog, at retsmødet den 19. februar 2019 fastholdes med henblik på kendelse vedrørende skyldsspørgsmålet, hvorefter sagen eventuelt må udsættes med henblik på sanktionsspørgsmålet. Det fremgår endvidere af sagen, at sagen blev genfremsendt til Retten i Sønderborg den 1. marts 2019 med henblik på afgørelse af skyldsspørgsmålet.

Ved Retten i Sønderborgs dom af 9. april 2019 blev E frifundet

Det fremsatte erstatningskrav

Ved brev af 7. juni 2019 til Syd- og Sønderjyllands Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte du krav om erstatning, som du opgjorde således:

132 påbegyndte døgn, + 50 %	177.075 kr.
Færebillet	<u>6.534.94 kr.</u>
I alt:	183.609,34 kr.

Begrundelse for delvis nægtelse af erstatningskravet

Frihedsberøvelsen

Jeg har ved min afgørelse om at tildele din klient erstatning for frihedsberøvelsen lagt vægt på, at din klient alene kan anses at have været udsat for et strafprocessuelt indgreb fra den 29. november 2018 og frem til den 10. december 2018, hvor han var frihedsberøvet.

Jeg finder ikke, at der i denne sag foreigger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at yde din klient erstatning for den efterfølgende periode, hvor han har været sigtet, hverken i medfør af retsplejelovens § 1018 b eller retsplejelovens § 1018 h.

Efter retsplejelovens § 1018 b kan erstatning tillægges en sigtet, der som led i en strafferetlig forfølgning har været udsat for andre strafprocessuelle indgreb end frihedsberøvelse. Erstatning, der alene er begrundet i en sigtelse, ydes almindeligvis ikke, idet fremsættelse af en sigtelse ikke kan karakteriseres som et straffeprocessuelt indgreb.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 1018 b blev indført ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 og blev fremsat ved lovforslag nr. 134 af 16. december 1977 om forslag til lov om ændring af retsplejelov m.v. Lovforslaget byggede på betænkning nr. 801/77 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Af betænkningen følger det på side 25 f. at den blotte afhøring eller sigtelse ikke bør udløse erstatning, idet dette ikke i sig selv vil udgøre et straffeprocessuelt "indgreb", jf. også forudsætningsvist forarbejderne til § 1018 b i Folketingstidende 1977/78,

tillæg A, sp.2402. Som begrundelse for, at afhøring eller sigtelse ikke bør udløse erstatning, henvises der i betænkningen blandt andet til, at den mistænkte ikke bør udsættes for, at risikoen for en eventuel erstatningspligt fører til, at den formelle sigtelse og de dertil knyttede retsplejegarantier holdes tilbage i afventen af en mere kvalificeret mistanke. Der henvises endvidere til, at risikoen for, at man på et grundlag, der senere viser sig uholdbart, sigtes for et strafbart forhold og afhøres herom, må bæres af borgeren som et bidrag til det almene gode, som ligger i retshåndhævelsen.

Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger (FT 1977-78, Tillæg A, sp. 2402), at der navnlig i sager om alvorlige forbrydelser kan forekomme afhøringer, f.eks. meget langvarige afhøringer, og sigtelser, der opleves så belastende og krænkende, at de vil kunne henføres under begrebet indgreb og dermed begrunde erstatning, når den pågældende har vist sig ikke at være skyldig.

Det fremgår dog af retspraksis, jf. U.1992.892 V at alene en sigtelse for selv meget grov volds- eller sædelighedskriminalitet ikke i sig selv kan begrunde erstatning, hvor erstatningssøgende var sigtet for seksuelt misbrug af 2 børn under udøvelse af samvær.

Det er min opfattelse, at der ikke foreligger sådanne særlige omstændigheder i denne sag, at den efterfølgende periode i sig selv kan anses at have udgjort et strafprocessuelt indgreb for din klient, som kan begrunde et erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 b.

Jeg har endvidere på baggrund af dit brev, som jeg har vurderet som en påstand om, at personalet hos politi/anklagemyndighed ikke har fremmet sagen med den fornødne hurtighed, vurderet om der var grundlag for et erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 h.

Efter retsplejelovens § 1018 h kan erstatningskrav, som sigtede, domfældte eller andre rejser på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler i anledning af strafferetlig forfølgning, efter begæring behandles efter reglerne i kapitel 93 a.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den er medtaget, fordi det blev anset for rimeligt, at den fremgangsmåde, som anvendes ved behandlingen af erstatningskrav på grundlag af de særlige ansvarsregler i kapitel 93 a, efter begæring også skulle kunne finde anvendelse, hvor der rejses erstatningskrav alene for en ulovlig embedsmandshandling inden for strafferetsplejen, som kan lægges vedkommende tjenestemand eller myndighed til last. Det er således en forudsætning, at politiet, anklagemyndigheden eller domstolene har handlet culpøst i forbindelse med en strafferetlig forfølgning, jf. Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-99, bd. 2, side 70 f.

Det er min vurdering på baggrund af sagens omstændigheder, at der ikke foreligger nogle omstændigheder i sagen, som har godtgjort, at politiet og anklagemyndigheden ikke har

fremmet sagen med den fornødne hurtighed, og derved har handlet ansvarspådragende i denne sag.

Erstatning for færebilletten

Jeg har ikke fundet grundlag for at meddele din klient erstatning for den anførte færebillet, idet der ikke ses at have været foretaget nogle strafferetlige indgreb mod din klient på tidspunktet, hvor rejsen var planlagt. Jeg finder det således ikke godtgjort, at den planlagte rejse til Litauen ikke kunne gennemføres som følge af den strafferetlige forfølgning i sagen, eller det i øvrigt er godtgjort at dette udspringer af handlinger fra politi- eller anklagemyndighed.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens §1018 a, stk. 1, § 1018 b (erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb end frihedsberøvelse) og § 1018 h (erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler).

..."

Af advokat Stig Jørgensens klage af 6. september 2019 til Rigsadvokaten fremgår blandt andet:

"...

Der klages hermed over statsadvokatens afgørelse af 09.08.2019, idet kravet i min oprindelige henvendelse opretholdes med fradrag af det beløb, som statsadvokaten har accepteret.

Ved grundlovsforhøret 29.11.2018 begærede anklagemyndigheden min klient fængslet i 4 uger. Byretten fængslede i 2 uger, hvilket blev ændret af landsretten til 1 uge.

Ved denne uges udløb begærede anklagemyndigheden fængslingen forlænget i 4 uger. Byretten forlængede fængslingen i 1 uge, men landsretten besluttede at løslade.

Dette udløste en omgående henvendelse fra politiet til Aabenraa kommune, som på baggrund af sigtelsen og løsladelsen valgte samme dag at tvangsfjerne klientens og hustruens 2 børn. Kommunen modtog fra politiet nedennævnte referat af videoafhøringen af det ene barn - et referat som helt udelod 2 helt helt væsentlige passager i barnets forklaring.

Det er min helt klare opfattelse, at fjernelsen af børnene og den efter 8 uger skete hjemgivelse til ægtefællen - på betingelse af, at klienten ikke opholdt sig hjemmet (bortvisning/forvisning) - er et straffeprocessuelt indgreb, som blot afløste varetægtsfængslingen.

Hvad skulle det ellers være ??

Anklagemyndigheden, som bl.a grundet et helt uacceptabelt ringe referat af videoafhøringen, og trods for mine henvendelser (bl.a desangående) manglede åbenbart evne til at sætte sig ind i sagens realitet. Man havde begæret fængsling for en længere periode, men fik ikke medhold.

Var det gået, som anklagemyndigheden begærede og der ikke havde været modstand - så havde det vel været acceptabelt med yderligere erstatning for en længere periode. Nu blev fængslingen så blot erstattet med en tvangsfjernelse. Hermed blev udover min klient også hustruen og de 2 børn ramt. Det blev den menneskelige smerte bestemt ikke mindre af.

Kravet om refusion af færgebilletter fastholdes.

Det var planlagt, at hele familien: klienten, hustruen og de 2 børn for første gang skulle fejre jul hos hustruens familie i Litauen.

Grundet det indgreb, at børnene blev fjernet fra hjemmet aflystes turen. Det vil de fleste nok anse som en rimelig, fornuftig og forventelig disposition.

Blot refunderer færgeselskabet ikke billetterne.

På denne baggrund kræves udgiften rimeligvis refunderet af statskassen.

Det forhold, at retten aflyste hovedforhandlingen den 19.02.2019 reagerede jeg over, straks det blev mig bekendt. Desværre gik der så helt til 09.04.2019 før retten kunne behandle sagen - med det for mig helt forventelige udfald: En frifindelse.

At retten vælger at omberamme hovedforhandlingen skal ikke komme min klient til skade. Han måtte indtil da tåle at leve bortvist fra sin familie. Og familien måtte tåle at leve uden ham.

Anklagemyndigheden må alene påtage sig risikoen for denne omberammelse, da det nu engang er anklagemyndigheden, som totalt har fejlvurderet og sat denne proces i gang. Jeg bemærker i den forbindelse, at byrettens frifindelse ikke blev anket.

Man kan spørge sig hvor ringe kan et retssamfund tillade sig at agere overfor uskyldige borgere uden at vise vilje til reelt at kompensere??

Sagen er særegen og det er det også at skulle fremsætte erstatningskravet. Jeg skal derfor anmode om at få tilkendt et rimeligt salær herfor.

..."

Rigsadvokaten tiltrådte statsadvokatens afgørelse den 30. oktober 2019. Af Rigsadvokatens afgørelse fremgår blandt andet:

"...

Du har klager over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 9. august 2019, om at nægte erstatning til din klient E. Ved afgørelsen ydede statsadvokaten din klient 22.800 kr. i erstatning for frihedsberøvelse i de 11 påbegyndte døgn, din klient har siddet varetægtsfængslet, men afslog at yde din klient erstatning for perioden efter løsladelsen og

indtil din klient blev frifundet. Statsadvokaten afslog endvidere at yde erstatning for udgifter til færgebillet.

Du har til støtte for din klage bl.a. anført, at kommunens beslutning om at tvangsfjerne din klients børn samt den efterfølgende beslutning om at hjemgive børnene på betingelse af, at din klient ikke opholdt sig i hjemmet, udgjorde et straffeprocessuelt indgreb, som afløste varetægtsfængslingen. Du har endvidere fastholdt dit krav om erstatning for færgebillet.

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få yderligere erstatning. Jeg har også besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær.

Begrundelse

Din klients erstatningskrav.

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte yderligere erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

Dine bemærkninger. klagen kan ikke føre til et andet resultat.

Jeg har herved navnlig lagt vægt på, at det, som du i din klage beskriver som særligt belastende for din klient og hans familie i forbindelse med sagen, vedrører kommunens administrative beslutninger om tvangsfjernelse af din klients børn og efterfølgende hjemgivelse på betingelse af, at din klient ikke opholdt sig i hjemmet.

Der er således ikke tale om, at politi og anklagemyndighed over for din klient har iværksat yderligere indgreb som led i en strafferetlig forfølgning. Jeg finder heller ikke, at kommunens foranstaltninger medfører, at der udtagelsesvist kan ydes erstatning for sigtelsen. Din klient kan derfor ikke tilkendes yderligere erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 a, eller erstatning i medfør af § 1018 b.

Jeg finder herudover ikke, at politiet eller anklagemyndigheden har handlet ansvarspådragende, herunder at sagen ikke har været fremmet med den fornødne hurtighed. Der er således heller ikke grundlag for at tilkende din klient erstatning efter retsplejelovens § 1018 h.

Salær

Du har i forbindelse med påklagen anmodet om salær, idet sagen efter din opfattelse er særegen.

Jeg skal hertil bemærke, at der kun ydes salær for merarbejde i forbindelse med fremsættelsen af et erstatningskrav, såfremt det er af ikke ubetydelig karakter. Du er ikke fremkommet med dokumentation herfor, hvorfor kravet afvises.

..."

Forklaringer

E har forklaret, at han blev løsladt den 10 december 2018. Samme dag blev børnene bortfjernet fra hjemmet. Der blev lavet en aftale om, at børnene skulle blive hos deres mor, hvis ikke han selv opholdt sig i hjemmet. Det lykkedes dog ikke i første omgang. Senere blev aftalen dog indgået om, at børnene kunne være hjemme hos deres mor, hvis han ikke selv var der. Børnene var væk i 8 uger, og han kom ikke hjem, før han blev frifundet.

Han boede til at begynde med hos nogle venner i Danmark, og senere lånte han en lejlighed. Da han ikke længere kunne låne lejligheden, flyttede han hjem til sin mor i Tyskland, hvor han boede, indtil han blev frifundet. Under varetægtsfængslingen havde han et arbejde, men 2-3 uger efter løsladelsen blev han arbejdsløs. Det var meget svært at søge nyt arbejde, da han ikke vidste, hvad der skulle ske. Han er medlem af en fagforening, men havde ikke betalt længe nok, så han fik ingen dagpenge og havde slet ingen indtægt. Medio april begyndte han at arbejde i Padborg med at vaske lastbiler.

X1 har hele tiden haft arbejde i Tyskland. Da han blev anholdt, arbejdede hun som vikar i en dansk/tysk børnehave i Rødekro. Men meget hurtigt herefter kunne de ikke længere bruge X1. I dag arbejder hun i et børnehus i Tyskland. X1 er uddannet pædagog. I april 2017 købte de hus i Danmark. Han er tysk statsborger.

Naboen vidste, hvad der foregik og hjalp dem. Familien vidste det også, og på arbejdspladsen vidste chefen det. Begge børn gik i børnehave, da han blev anholdt. De går stadig i den samme børnehave. X2 på nu 4 år bærer præg af, at han har været væk i flere måneder. Hun vil ikke længere sove alene. F på 6 år har taget det noget bedre. Julerejsen til Litauen aflyste de.

Rettenns begrundelse og afgørelse.

E er af anklagemyndigheden meddelt takstmæssig erstatning for anholdelse og frihedsberøvelse for perioden fra den 29. november 2018 til den 10. december 2018 vedrørende en sigtelse for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225, jf. § 210, mod E's datter, F, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Retten finder, at opretholdelse af den konkrete sigtelse i perioden efter løsladelsen den 10. december 2018 til rettenns frifindende dom af 9. april 2019 ikke er af en sådan ekstraordinær karakter, at der er grundlag for at fravige udgangspunktet om, at en sigtelse ikke udgør et straffeprocessuelt indgreb, der er omfattet af retsplejelovens § 1018 b. Retten har lagt vægt på, at det af forarbejderne til retsplejelovens § 1018 b fremgår, at en sigtelse ikke bør udløse erstatning, idet denne ikke i sig selv udgør et straffeprocessuelt indgreb.

Retten finder, at sigtelsen ikke er opretholdt i så lang tid, hvorved denne kunne opleves som særlig belastende eller krænkende, at dette forhold kan begrunde fravigelse af udgangspunktet. Sigtelsen blev ikke udbredt til en større kreds af personer, og den blev alene opretholdt i ca. 4½ måned.

Der er ikke oplyst om forhold, der kan begrunde erstatning efter retsplejelovens § 1018 h. Det er en forudsætning for at tilkende erstatning efter bestemmelsen, at politi, anklagemyndighed eller domstolene har handlet culpøst i forbindelse med en strafferetlig forfølgning, hvilket ikke er godtgjort.

Det må lægges til grund, at sigtelsen har medført betydelig ulempe og forstyrrelse for E og dennes familie, herunder navnlig da kommunen - der havde oprindeligt havde anmeldt sagen til politiet - foretog en fjernelse af pigerne fra hjemmet. Retten finder dog, at der ikke efter retsplejelovens regler om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. retsplejelovens kapitel 93 a, er grundlag for at yde E godtgørelse for tort eller erstatning herfor, hverken efter retsplejelovens § 1018 b, jf. § 1018 a, stk. 1, eller § 1018 h.

Retten finder, at der ikke er grundlag for at tilkende E erstatning for færgebillet i forbindelse med en planlagt rejse til Litauen i perioden fra den 19. til den 29. december 2018. Den 10. december 2018 fandt Vestre Landsret, som byretten, at der fortsat var en begrundet mistanke mod E for den rejste sigtelse. Landsretten fandt modsat byretten, at der ikke længere var grund for fængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. E blev løsladt den 10. december 2018, og efter det oplyste ses der ikke at være foretaget straffeprocessuelle indgreb mod ham i tidsrummet for rejsen. Det er således ikke godtgjort, at rejsen ikke kunne gennemføres som følge af den strafferetlige forfølgning, eller at aflysningen skyldes forhold, der er en følge af handlinger fra politiet eller anklagemyndighedens side.

På denne baggrund tager retten anklagemyndighedens påstand om frifindelse til følge.

Efter sagens udfald skal E betale sagens omkostninger, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

E skal betale sagens omkostninger.

Peter Ulrik Urskov

dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.

RETTEN I SØNDERBORG, den 8. juni 2020

Jill Nygaard Schmidt Jensen

retsassistent

Advokat Stig Jørgensen
Ribe Landevej 2
6100 Haderslev

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
FAX: 7268 9004
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 30. oktober 2019

JOURNAL NR.

...

SAGSBEHANDLER: SNJ/

Ikke yderligere erstatning for frihedsberøvelse samt fægebillet

Du har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 9. august 2019, om at nægte erstatning til din klient E. Ved afgørelsen ydede statsadvokaten din klient 22.800 kr. i erstatning for frihedsberøvelse i de 11 påbegyndte døgn, din klient har siddet varetægtsfængslet, men afslog at yde din klient erstatning for perioden efter løsladelsen og indtil din klient blev frifundet. Statsadvokaten afslog endvidere at yde erstatning for udgifter til fægebillet.

Du har til støtte for din klage bl.a. anført, at kommunens beslutning om at tvangsfjerne din klients børn samt den efterfølgende beslutning om at hjemgive børnene på betingelse af, at din klient ikke opholdt sig i hjemmet, udgjorde et straffeprocessuelt indgreb, som afløste varetægtsfængslingen. Du har endvidere fastholdt dit krav om erstatning for fægebillet.

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få yderligere erstatning. Jeg har også besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær.

Begrundelse

Din klients erstatningskrav

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte yderligere erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

Dine bemærkninger i klagen kan ikke føre til et andet resultat.

Jeg har herved navnlig lagt vægt på, at det, som du i din klage beskriver som særligt belastende for din klient og hans familie i forbindelse med sagen, vedrører kommunens administrative beslutninger om tvangsfjernelse af din klients børn og efterfølgende hjemgivelse på betingelse af, at din klient ikke opholdt sig i hjemmet.

Der er således ikke tale om, at politi og anklagemyndighed over for din klient har iværksat yderligere indgreb som led i en strafferetlig forfølgning. Jeg finder heller ikke, at kommunens foranstaltninger medfører, at der udtagelsesvist kan ydes erstatning for sigtelsen. Din klient kan derfor ikke tilkendes yderligere erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 a, eller erstatning i medfør af § 1018 b.

Jeg finder herudover ikke, at politiet eller anklagemyndigheden har handlet ansvarspådragende, herunder at sagen ikke har været fremmet med den fornødne hurtighed. Der er således heller ikke grundlag for at tilkende din klient erstatning efter retsplejelovens § 1018 h.

Salær

Du har i forbindelse med påklagen anmodet om salær, idet sagen efter din opfattelse er særegen.

Jeg skal hertil bemærke, at der kun ydes salær for merarbejde i forbindelse med fremsættelsen af et erstatningskrav, såfremt det er af ikke ubetydelig karakter. Du er ikke fremkommet med dokumentation herfor, hvorfor kravet afvises.

Sagens forløb

- I afgørelse af 9. august 2019 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I brev af 6. september 2019 har du klaget over afgørelsen.
- Den 23. september 2019 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 (erstatning for frihedsberøvelse), § 1018 b (erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb end frihedsberøvelse), § 1018 h (erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler) og § 1007, jf. § 1018 f (salær).

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Din klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Din klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis din klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal du oplyse dette til Statsadvokaten i Viborg senest to måneder efter, at du har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte Sabrina Amtrup.

Med venlig hilsen

Marie Elvekjær Hansen

Senioranklager

Advokat Stig Jørgensen
Ribe Landevej 2
6100 Haderslev

STATSADVOKATEN I VIBORG
RØDEVEJ 1
8800 VIBORG

TELEFON: 72 68 90 00
E-MAIL: SAV@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 9. august 2019

JOURNAL NR.
...

SAGSBEHANDLER: SSB001/MBN

Delvis imødekommelse af dit krav om erstatning for frihedsberøvelse – j.nr. E

Jeg har i dag besluttet delvist at imødekomme dit krav om erstatning til E. Det betyder, at jeg kan yde din klient 22.800 kr. i erstatning for frihedsberøvelse.

Jeg har herudover ikke kunnet imødekomme dit krav om yderligere erstatning i relation til den foretagne frihedsberøvelse, herunder kravet om erstatning for den anførte færgebillet. Begrundelsen herfor fremgår ligeledes nedenfor.

Jeg har i dag anmodet Syd- og Sønderjyllands Politi om at udbetale beløbet til dig.

Erstatningsbeløbet

Erstatningsbeløbet er opgjort efter de takster, som Rigsadvokaten har fastsat, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 1/2018 og fremkommer således:

Frihedsberøvelse

1. døgn	6.700 kr.
10 efterfølgende påbegyndt døgn af 850 kr.	<u>8.500 kr.</u>
Delsum	15.200 kr.

Grundet sigtelse for grov sædelighedsforbrydelse forhøjes taksten for frihedsberøvelse med 50 procent.

I alt: 22.800 kr.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Aabenraa Kommune den 7. november 2018 fremsendte en underretning til Syd- og Sønderjyllands Politi, hvoraf fremgik, at F overfor en pædagog i børnehaven havde oplyst, at far stikker fingre ind i hende og kilder hende på numsen, når hun sover. På den baggrund foretog politiet den 29. november 2018 videoafhøring af F, og på baggrund af disse oplysninger blev E anholdt den 29. november 2018 kl. 14.21, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225 ved på et ukendt tidspunkt at have stukket en finger op i anus på sin biologiske datter F.

E blev afhørt til sagen i tidsrummet fra kl. 15.38 til kl. 16.00. Det fremgår af afhøringsrapporten, at du i forbindelse med afhøringen anmodede politiet om at afhøre X1.

Den 30. november 2018 blev E fremstillet i grundlovsforhør, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225. Grundlovsforhøret blev afholdt for lukkede døre og E blev varetægtsfængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 om påvirkningsrisikoen. I forbindelse med grundlovsforhøret, anmodede du om, at X1 blev afhørt indenretligt, hvilket anklagemyndigheden protesterede imod. Retten i Sønderborg tilkendegav i den forbindelse, at der imod anklagemyndighedens protest ikke var grundlag for at tage anmodningen til følge. Kendelsen om varetægtsfængsling blev kæret til landsretten, som den 3. december 2018 stadfæstede byrettens kendelse, dog således, at fængslingsfristen blev fastsat til den 7. december 2018.

Der blev den 5. december 2018 foretaget afhøring af X1.

Den 7. december 2018 afsagde Retten i Sønderborg kendelse om fortsat varetægtsfængsling af E, hvilket blev påkæret til landsretten. Vestre Landsret traf den 10. december 2018 kendelse om, at der fortsat var begrundet mistanke om, at sigtede havde gjort sig skyldig i den rejste sigtelse, men henset til, at X1 nu var afhørt af politiet, og der ikke forelå oplysninger om, at andre familiemedlemmer skulle afhøres, fandt landsretten ikke, at betingelserne for fortsat varetægtsfængsling af sigtede jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 var opfyldt, hvorfor E blev løsladt kl. 14.00.

Frihedsberøvelsen af din klient varede således 11 påbegyndte døgn.

Det fremgår af sagen, at der efter løsladelsen er pågået yderligere efterforskning, herunder er der udarbejdet § 26-afhøring i sagen den 7. januar 2019, ligesom der er rejst tiltale i sagen ved anklageskrift af 11. januar 2019.

Kriminalforsorgen har den 17. januar 2019 i personundersøgelse anbefalet en mentalundersøgelse af sigtede på grund af kriminalitetens art.

Det fremgår endvidere af sagen, at sagen var berammet til hovedforhandling den 19. februar 2019, og at anklagemyndigheden ved e-mail af 24. januar 2019 til Retten i Sønderborg foreslog, at retsmødet den 19. februar 2019 fastholdes med henblik på kendelse vedrørende skyldsspørgsmålet, hvorefter sagen eventuelt må udsættes med henblik på sanktionsspørgsmålet. Det fremgår endvidere af sagen, at sagen blev genfremsendt til Retten i Sønderborg den 1. marts 2019 med henblik på afgørelse af skyldsspørgsmålet.

Ved Retten i Sønderborgs dom af 9. april 2019 blev E frifundet.

Ved brev af 7. juni 2019 til Syd- og Sønderjyllands Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte du krav om erstatning, som du opgjorde således:

132 påbegyndte døgn, + 50 %	177.075
Færebillet	<u>6.534,94</u>
I alt:	<u>183.609,34</u>

Begrundelse for delvis nægtelse af erstatningskravet

Frihedsberøvelsen

Jeg har ved min afgørelse om at tildele din klient erstatning for frihedsberøvelsen lagt vægt på, at din klient alene kan anses at have været udsat for et strafprocessuelt indgreb fra den 29. november 2018 og frem til den 10. december 2018, hvor han var frihedsberøvet.

Jeg finder ikke, at der i denne sag foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at yde din klient erstatning for den efterfølgende periode, hvor han har været sigtet, hverken i medfør af retsplejelovens § 1018 b eller retsplejelovens § 1018 h.

Efter retsplejelovens § 1018 b kan erstatning tillægges en sigtet, der som led i en strafferetlig forfølgning har været udsat for andre strafprocessuelle indgreb end frihedsberøvelse. Erstatning, der alene er begrundet i en sigtelse, ydes almindeligvis ikke, idet fremsættelse af en sigtelse ikke kan karakteriseres som et straffeprocessuelt indgreb.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 1018 b blev indført ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 og blev fremsat ved lovforslag nr. 134 af 16. december 1977 om forslag til lov om ændring af retsplejelov m.v. Lovforslaget byggede på betænkning nr. 801/77 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Af betænkningen følger det på side 25 f. at den blotte afhøring eller sigtelse ikke bør udløse erstatning, idet dette ikke i sig selv vil udgøre et straffeprocessuelt "indgreb", jf. også forudsætningsvist forarbejderne til § 1018 b i

Folketingstidende 1977-78, tillæg A, sp. 2402. Som begrundelse for, at afhøring eller sigtelse ikke bør udløse erstatning, henvises der i betænkningen blandt andet til, at den mistænkte ikke bør udsættes for, at risikoen for en eventuel erstatningspligt fører til, at den formelle sigtelse og de dertil knyttede retsplejegarantier holdes tilbage i afventen af en mere kvalificeret mistanke. Der henvises endvidere til, at risikoen for, at man på et grundlag, der senere viser sig uholdbart, sigtes for et strafbart forhold og afhøres herom, må bæres af borgeren som et bidrag til det almene gode, som ligger i retshåndhævelsen.

Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger (FT 1977-78, Tillæg A, sp. 2402), at der navnlig i sager om alvorlige forbrydelser kan forekomme afhøringer, f.eks. meget langvarige afhøringer, og sigtelser, der opleves så belastende og krænkende, at de vil kunne henføres under begrebet indgreb og dermed begrunde erstatning, når den pågældende har vist sig ikke at være skyldig.

Det fremgår dog af retspraksis, jf. U.1992.892 V at alene en sigtelse for selv meget grov volds- eller sædelighedskriminalitet ikke i sig selv kan begrunde erstatning, hvor erstatningssøgende var sigtet for seksuelt misbrug af 2 børn under udøvelse af samvær.

Det er min opfattelse, at der ikke foreligger sådanne særlige omstændigheder i denne sag, at den efterfølgende periode i sig selv kan anses at have udgjort et strafprocessuelt indgreb for din klient, som kan begrunde et erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 b.

Jeg har endvidere på baggrund af dit brev, som jeg har vurderet som en påstand om, at personalet hos politi/anklagemyndighed ikke har fremmet sagen med den fornødne hurtighed, vurderet om der var grundlag for et erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 h.

Efter retsplejelovens § 1018 h kan erstatningskrav, som sigtede, domfældte eller andre rejser på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler i anledning af strafferetlig forfølgning, efter begæring behandles efter reglerne i kapitel 93 a.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den er medtaget, fordi det blev anset for rimeligt, at den fremgangsmåde, som anvendes ved behandlingen af erstatningskrav på grundlag af de særlige ansvarsregler i kapitel 93 a, efter begæring også skulle kunne finde anvendelse, hvor der rejses erstatningskrav alene for en ulovlig embedsmandshandling inden for strafferetsplejen, som kan lægges vedkommende tjenestemand eller myndighed til last. Det er således en forudsætning, at politiet, anklagemyndigheden eller domstolene har handlet culpøst i forbindelse med en strafferetlig forfølgning, jf. Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-99, bd. 2, side 70 f.

Det er min vurdering på baggrund af sagens omstændigheder, at der ikke foreligger nogle omstændigheder i sagen, som har godtgjort, at politiet og anklagemyndigheden ikke har fremmet sagen med den fornødne hurtighed, og derved har handlet ansvarspådragende i denne sag.

Erstatning for færgebilletten

Jeg har ikke fundet grundlag for at meddele din klient erstatning for den anførte færgebillet, idet der ikke ses at have været foretaget nogle strafferetlige indgreb mod din klient på tidspunktet, hvor rejsen var planlagt. Jeg finder det således ikke godtgjort, at den planlagte rejse til Litauen ikke kunne gennemføres som følge af den strafferetlige forfølgning i sagen, eller det i øvrigt er godtgjort at dette udspringer af handlinger fra politi- eller anklagemyndighed.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, § 1018 b (erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb end frihedsberøvelse) og § 1018 h (erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler).

Udbetaling og renter

Det er Syd- og Sønderjyllands Politi, der udbetaler erstatningen. Jeg har i dag anmodet politiet om at udbetale beløbet til dig. Hvis du har spørgsmål om udbetalingen, bedes du kontakte politiet.

Politiet udbetaler renter af beløbet efter renteloven (med 8 pct. årligt over den fastsatte referencesats) fra den dag, hvor politiet modtog erstatningskravet, til beløbet udbetales.

Kravet blev modtaget hos politiet den 7. juni 2019.

Skattepligt

Erstatning for tort m.v. (ikke-økonomisk skade) er ikke skattepligtig.

Erstatning for økonomisk tab, f.eks. tabt arbejdsfortjeneste, mistede arbejdsløshedsdagpenge eller sygedagpenge, er skattepligtig.

Erstatning for anden økonomisk skade, f.eks. ødelagt tøj, er ikke skattepligtig.

Renter af alle erstatningsbeløb er skattepligtig.

Politiet indberetter de skattepligtige beløb til SKAT i forbindelse med udbetalingen. Det gælder også, selv om politiet modregner i beløbet for evt. gæld til det offentlige, f.eks. skyldige sagsomkostninger.

Erstatningsbeløb for tabt arbejdsfortjeneste og rentebeløb vil blive fortrykt på selvangivelsen. Din klient skal selv selvangive andre skattepligtige erstatningsbeløb.

Mulighed for at klage

Du kan klage over afgørelsen til Rigsadvokaten. Du skal sende klagen til Statsadvokaten i Viborg. Fristen for at klage er 4 uger efter, at du har modtaget dette brev. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3 og 5.

Du skal udnytte muligheden for at klage til Rigsadvokaten, inden du eventuelt begærer kravet indbragt for retten efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Har du eventuelle spørgsmål

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte Søs Bløcher.

Med venlig hilsen

Tina Ørskov Pedersen

Senioranklager